

UCZEŃ I NAUCZYCIEL PRZYSZŁOŚCI

– kompetencje kluczowe w praktyce szkolnej

„Czy na lekcji muzyki wprowadzamy kompetencje kluczowe?”

- *materiały pokonferencyjne - muzyka.*

Po analizie możliwości wprowadzania kompetencji kluczowych podczas zajęć edukacyjnych oraz pozalekcyjnych nauczyciele muzyki w szkołach ogólnokształcących z większym przekonaniem i świadomością podejmują te treści.

I. Przykłady tematów lekcji w przykładowych obszarach kompetencji kluczowych.

Poniżej znajdują się wybrane obszary każdej z kompetencji z dopasowaniem przykładowych treści nauczania oraz sposobów realizacji.

1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji

Wiedza - znajomość słownictwa, gramatyki, świadomość zakresu tekstów literackich,

Umiejętność - komunikowania się w mowie i piśmie, kontrolowanie sposobu porozumiewania się, rozróżnianie i wykorzystywanie różnych źródeł, poszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji, wykorzystywanie odpowiednich pomocy, formułowanie i wyrażanie własnych argumentów, krytyczne myślenie, zdolność oceny informacji,

Postawa - gotowość do krytycznego i konstruktywnego dialogu, wrażliwość na walory estetyczne, świadomość oddziaływania języka na innych ludzi, potrzeba odpowiedzialnego rozumienia i używania języka.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- analizowanie percepowanej muzyki – wypowiedzi opisujące cechy i charakter utworu, werbalizowanie emocji i odczuć,
- wprowadzanie treści z zakresu historii muzyki, łączenie literatury i muzyki, poznanie twórczości kompozytorów, praca z tekstem piosenek itp.
- poznanie podstawowych pojęć i terminów muzycznych, a w tym m.in.: gra na instrumentach, solmizacja, fonogestyka

<https://www.youtube.com/watch?v=tH91ppPkAag&list=RDhF850AnRCWQ&index=4>

<https://www.youtube.com/watch?v=YN5vsSitLK0&list=RDhF850AnRCWQ&index=9>

2. *Kompetencje w zakresie wielojęzyczności*

Wiedza – znajomość aspektu kulturowego języków, słownictwa,

Umiejętność - rozumienia komunikatów słownych, uczenia się w sposób formalny, pozaformalny i nieformalny przez całe życie,

Postawa – świadomość różnorodności kulturowej, poszanowanie osoby posługującej się innym językiem, szacunek dla języka ojczystego migrantów oraz mniejszości narodowych.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- poznanie muzycznej kultury europejskiej oraz światowej – nazwiska kompozytorów oraz oryginalne tytuły kompozycji,
- poznanie kultury muzycznej uczniów z ich kręgu kulturowego – migrantów,
- śpiew piosenek w języku obcym.

3. *Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii*

Wiedza – umiejętność liczenia, podstawowych operacji matematycznych,

Umiejętność – stosowanie podstawowych zasad i procesów matematycznych, zdolność do wykorzystywania logicznego i racjonalnego myślenia,

Postawy – szacunek dla prawdy, chęć szukania argumentów, postawy krytycznego myślenia.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- elementarna wiedza muzyczna – wartości rytmiczne, metrum,
- realizacja rytmów www.musictrainingclub.com, <http://musictrainingclub.com/reading-music-rhythms-page-1/>
- gra na instrumentach muzycznych.

Gram Sam

<https://www.youtube.com/watch?v=y6Ghe1oCel4&list=UUVFmTD2t0bcfU7jJbfRSzyw>

Instrument101.com

<https://www.youtube.com/watch?v=wyu5B-oEbU8>

YOUCANPLAYIT.COM

https://www.youtube.com/watch?v=aSkvl2LnZD8&list=PLQadz4_Sz9Cg6ZbABdvwNMybG75S-YCt7

4. *Kompetencje cyfrowe*

Wiedza – rozumienie w jaki sposób technologie cyfrowe mogą pomóc w porozumiewaniu się oraz w kreatywności, świadomość możliwości, skutków i zagrożeń związanych z technologiami cyfrowymi (w tym prawnymi), wykorzystanie różnych rodzajów oprogramowania i sieci, krytyczne podejście do trafności i wiarygodności informacji,

Umiejętności – zdolność do korzystania z różnorodności technologii cyfrowych, uzyskiwania dostępu (filtrowania, programowania, tworzenia)

Postawa – nastawienie do technologii cyfrowej, bezpieczne, etyczne i odpowiedzialne podejście do ich stosowania.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- wykorzystywanie narzędzi TIK w tworzeniu zadań przez uczniów np.:
tworzenie krzyżówek z określonego działu <https://www.krzyzowki.edu.pl/generator.php>
tworzenie quizów <https://quizizz.com>
tworzenie testów <https://learningapps.org>
eksperymenty z google <https://musiclab.chromeexperiments.com>
prezentacje <https://www.genial.ly/>

5. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się

Wiedza – rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się, znajomość własnych strategii uczenia się, zdrowego stylu życia,

Umiejętności – zdolność określania swoich możliwości, koncentracji, krytycznej refleksji, uczenia się i pracy w grupie i indywidualnej, dzielenia się wiedzą, odporność i umiejętność radzenia sobie ze stresem, tworzenia pewności siebie,

Postawa – pozytywna postawa wobec współpracy, asertywności, gotowość do osiągnięcia kompromisu, nastawienie na rozwiązywanie problemów.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- świadomy wybór repertuaru do nauki, odpoczynku, zabawy,
- oddziaływanie muzyki na człowieka
- praca w grupach, tworzenie projektów edukacyjnych, np.: stacje zadaniowe, escape room, zespołowa gra na instrumentach oraz wspólny śpiew,
- występy muzyczne w klasie, na terenie szkoły, udział w konkursach.

6. Kompetencje obywatelskie

Wiedza – znajomość podstawowych pojęć i zjawisk dotyczących kultury, krytyczne rozumienie głównych wydarzeń w historii narodowej, europejskiej i światowej, różnorodności i tożsamości kulturowych w Europie i na świecie, wkładu narodowej tożsamości kulturowej w tożsamość europejską,

Umiejętności – zdolności skutecznego angażowania się wraz z innymi na rzecz wspólnego dobra, krytycznego myślenia, całościowego rozwiązywania problemów, formułowania argumentów, uczestnictwa w działaniach społeczności,

Postawa – gotowość do udziału w procesie decyzyjnym, przyjmowania odpowiedzialności, prywatności innych, zainteresowanie naukami humanistycznymi i komunikacją międzykulturową.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- historia Polski w pieśniach patriotycznych i żołnierskich,
- występy na terenie szkoły oraz w środowisku regionalnym, przedstawienia muzyczne, udział zespołów w konkursach,
- gra na instrumentach np.: proste opracowanie pieśni patriotycznych,
- poznanie podstawowych kroków tańców narodowych.

7. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości

Wiedza – świadomość zasad etycznych, własnych atutów i słabości, znajomości i rozumienie podejść do planowania i zarządzania projektami,

Umiejętności – kreatywność, obejmująca wyobraźnię, myślenie strategiczne i rozwiązywanie problemów, krytyczna i konstruktywna refleksja w ramach ewoluujących procesów twórczych, innowacja, zdolność pracy samodzielnej i zespołowej, skutecznego porozumiewania się i negocjowania z innymi osobami, radzenie sobie z niepewnością, dwuznacznością i ryzykiem podczas podejmowania decyzji,

Postawa – zmysł inicjatywy i poczucie sprawczości, proaktywność, otwartość na przyszłość, odwaga i wytrwałość w dążeniu do celów, motywowanie innych i siebie, odczuwanie empatii i troski, przyjmowanie odpowiedzialności i postaw etycznych.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- praca i współpraca w grupach,
- tworzenie, organizacja, udział oraz prowadzenie wydarzeń muzycznych na terenie szkoły i środowiska.

8. Kompetencje świadomość i ekspresja kulturalna

Wiedza – znajomość kultur i sposobów ekspresji lokalnych, krajowych, europejskich, ogólnoświatowych, rozumienie różnych sposobów przekazywania idei między twórcą, uczestnikiem i publicznością, własnej tożsamości twórczej i dziedzictwa kulturowego, jak sztuka może być sposobem postrzegania i kształtowania świata,

Umiejętności – empatycznego wyrażania i interpretowania, identyfikowania i wykorzystywania możliwości uzyskania wartości osobistej, społecznej lub komercyjnej za pomocą sztuki, angażowania się w procesy twórcze indywidualnie i zespołowo,

Postawa – otwartość wobec różnorodności ekspresji kulturowej, poszanowanie różnorodności ekspresji, etyczne i odpowiedzialne podejście do własności, ciekawość świata, otwartość na

wyobrażanie sobie nowych możliwości, gotowość do uczestniczenia w doświadczeniach kulturowych.

Treści nauczania, sposoby realizacji - przykłady:

- poznanie treści nauczania w podstawie programowej, a szczególnie „Kultura muzyczna, narodowa i światowe dziedzictwo kulturowe”,
- znajomość środowiska muzycznego w regionie,
- udział w koncertach oraz wydarzeniach muzycznych.

II. Tematy lekcji, przykłady zadań i wykorzystanie narzędzi TIK.

1. Spotkanie z kompozytorem – Fryderyk Chopin. Klasa 4

Sprawdź podane zdania o kompozytorze czy są prawdziwe. Zrób to za pomocą znanych Ci stron internetowych np:

<https://encyklopedia.pwn.pl/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Strona_g%C5%82%C3%B3wna

2. Cztery smyki. Klasa 4

Posłuchaj przykładów kwartetów smyczkowych, zapisz jednym zdaniem co podobało Ci się w każdym z tych utworów:

<https://www.youtube.com/watch?v=r2YynpFD8f8>

Haydn Kwartet smyczkowy g-moll op 74 nr 3 cz. IV Finale Allegro con brio

<https://www.youtube.com/watch?v=6Pk9CNu6V0I>

Brahms Taniec węgierski nr 5

3. Jak powstaje muzyka – artykulacja. Klasa 5

Oglądaj film: <https://www.youtube.com/watch?v=14XIpus2iYo>

Na podstawie filmu połącz definicje z określeniami artykulacji:

Dźwięki łączone to.....,Dźwięki grane osobno to,Granie krótkie to,

Szybkie powtarzanie jednego lub dwóch dźwięków to.....,

Przejście od jednego dźwięku do drugiego po kolei poprzez wszystkie możliwe do zagrania na danym instrumencie dźwięki to,Gra smyczkiem....., Gra palcami szarpiąc za struny.....

Określenia: Tremolo, legato, glissando, arco, staccato, pizzicato, non legato.

4. Ludowe inspiracje - Witold Lutosławski. Klasa 6

Na podstawie wiadomości ze strony

https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Lutos%C5%82awski stwórz krzyżówkę dzięki stronie internetowej: <https://www.krzyzowki.edu.pl/generator.php>

5. Muzyczny Kraków – poezja śpiewana. Klasa 7

Rozwiąż quiz <https://quizizz.com/join/quiz/5ea03bd2584b53001b24bbd0/start>

III. Scenariusz lekcji muzyki z uwzględnieniem kompetencji kluczowych.

Forma ABA – aktywne słuchanie muzyki według B. Strauss. Klasa 4

1. Otwarte pytania do uczniów:

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,

Kompetencje świadomość i ekspresja kulturalna

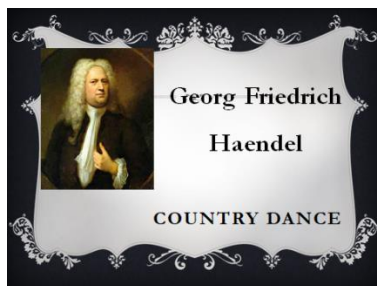
Z czym kojarzy Ci się określenie „budowa utworu”? Czy wcześniej na lekcjach muzyki pojawiły się już określenia budowy utworu?

2. Prezentacja pytania do uczniów:

Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,

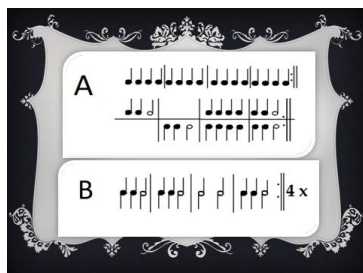
Kompetencje w zakresie wielojęzyczności

Co sądzą o stroju? Jaka to może być epoka? Określcie wiek, w którym żył Haendel na podstawie dat urodzin i śmierci. Co oznacza tytuł?

3. Prezentacja partytury: określ metrum, policz i określ wartości rytmiczne

Kompetencje matematyczne, Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,

4. Wykonanie za pomocą podziału na grupy wykonawcze i realizacja rytmów body percussion – dźwięki z „ciała”. **Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się.**
5. Wykonanie akompaniamentu na instrumentach perkusyjnych. **Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się.**
6. Podsumowanie i wprowadzenie nazwy budowy utworu ABA.
7. Zadanie domowe dla chętnych: wyszukaj informacji z dowolnego źródła o G. F. Haendlu i wypisz 3 fakty, które najbardziej Cię zaintrygowały. **Kompetencje cyfrowe**

Przygotowanie: Agnieszka Gietner nauczyciel - doradca metodyczny muzyka

Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Ośrodek w Krakowie

31-131 Kraków Ul. Garbarska 1 Tel. 12 422 93 06 wew.149

kom. 606 244 165 a.gietner@mcdn.edu.pl www.mcdn.edu.pl

Prowadzenie:

Agnieszka Gietner nauczyciel – doradca metodyczny ds. muzyki szkoły podstawowe i ponadpodstawowe województwo małopolskie.